

K životnímu jubileu Heleny Pavlincové

DALIBOR PAPOUŠEK

S příchodem letošního jara oslavila docentka Helena Pavlincová kulaté životní jubileum. Tiše a nenápadně dosáhla biblické plnosti let, která – navzdory skromnosti jubilantky – přece jen vybízí k malému ohlédnutí. Čtenáři *Religia*, a ještě intenzivněji členové jeho redakční rady, si ji dobře pamatují jako pečlivou a obětavou výkonnou redaktorku v době vzniku časopisu (1993) a jeho prvního rozběhu na poli obnovované české religionistiky. Výkonné redakci *Religia* se věnovala až do roku 2001, kdy se ujala též funkce ve *Sborníku prací filozofické fakulty brněnské univerzity* (SPFFBU), řada filozofická (B), proměněného od roku 2009 na *Studia philosophica*.

Helena Pavlincová se narodila 21. března 1948 v Brně, kde též absolvovala základní a střední školu a poté na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity (tehdy Univerzity Jana Evangelisty Purkyně) vystudovala učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů se zaměřením na filozofii a češtinu (1973). Po krátkém působení na základní škole se v roce 1977 vrátila do akademického prostředí, nejprve na půdu Československé akademie věd a od roku 1993 plně na Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity, na jejíž Katedře filozofie, kde se v roce 2005 habilitovala, působí dodnes.

Ve složité době polistopadových změn roku 1989 se aktivně podílela na obnově české religionistiky, a to jak iniciativou směřující k založení Společnosti pro studium náboženství v roce 1990 (dnes Česká společnost pro religionistiku), tak osobním nasazením při obnově religionistiky v Brně, jejíž vysokoškolskou výuku se na FF MU podařilo zahájit již v roce 1992. Podílela se na editorství sborníků prvních konferencí obnovené religionistiky, jež vyšly pod názvy *Stav a perspektivy studia náboženství v Československu* (1990, s Janem Hellerem a Daliborem Papouškem), *The Bible in Cultural Context* (1994, s Daliborem Papouškem) a *Česká bible v dějinách evropské kultury* (1994, s Daliborem Papouškem). Její příspěvek k počátečnímu oživení českého studia náboženství pak vyvrcholil autorským vkladem do srovnávacího slovníku *Judaismus – křesťanství – islám* (1994), který pečlivě zredigovala a jenž po necelých desíti letech vyšel znovu, v podstatně rozšířené verzi (2003, za spolueditorství Břetislava Horyny, Miloše Mendela a Dalibora Papouška). Vedle vlastní výuky novověkého křesťanství na brněnské religionistice podpořila její rozvoj také soubornými pracemi *Filosofie náboženství: Pokus o typologii* (1999, s Břetislavem Horynou) a *Dějiny religionistiky: Antologie* (2001, s Břetislavem Horynou).

Profesní dráhu Heleny Pavlincové kotví trvalý zájem o filozofii a náboženství, jenž se postupně koncentroval na vývoj českého myšlení o náboženství v první polovině 20. století. Její badatelské aktivity zahrnují původní výzkum, často opřený o archivní studium v Česku i zahraničí (Řím, Vídeň, Mnichov, Lipsko, Berlín), ale také edice klíčových děl předních osobností moderní české filozofie vztahující se k náboženství. Dlouhodobě se věnuje myšlenkovému odkazu Tomáše Garrigua Masaryka. V nové kritické edici Masarykových spisů se mimo jiné podílela na vydání jeho stěžejního díla *Moderní člověk a náboženství* (2000, s Janem Zouharem a Jiřím Gabrielem). Ústřední postavou jejích filozofických zájmů je však především matematik a filozof Karel Vorovka, jemuž věnovala rozsáhlou monografii *Karel Vorovka: Cesta matematika k filozofii* (2010), navazující na řadu jejích předchozích studií k různým aspektům jeho díla. Všestranný rozbor Vorovkova životního a myšlenkového vývoje doplnila v poslední době i edicí jeho spisu *Skepse a gnóse: Vyznání filozofické* (2017).

Ve svých filozofických pracích sleduje Helena Pavlincová nejen myšlenkový vývoj pronikavých osobností, ale prokazuje také hluboký zájem o jejich životní osudy a vztahy. Zvláště v této poloze prosvítá za jejím dílem vstřícné pochopení pro lidské usilování, jež se projevuje i v osobním životě jubilantky. Je skvělou hostitelkou, která běžnému pracovnímu setkání či zasedání redakční rady dokáže vtisknout noblesu intelektuálního salonu. Její kultivovanost je podložena odbornou znalostí i oceňováním drobných radostí života. Nezapomíná na potěšení z vnoučat, návštěv koncertů či pěší turistiky, kterou dovede vyšperkovat i poutí do Santiaga de Compostela. Nezbyvá než jí popřát ještě mnoho jubilejních jar naplněných životním optimismem.